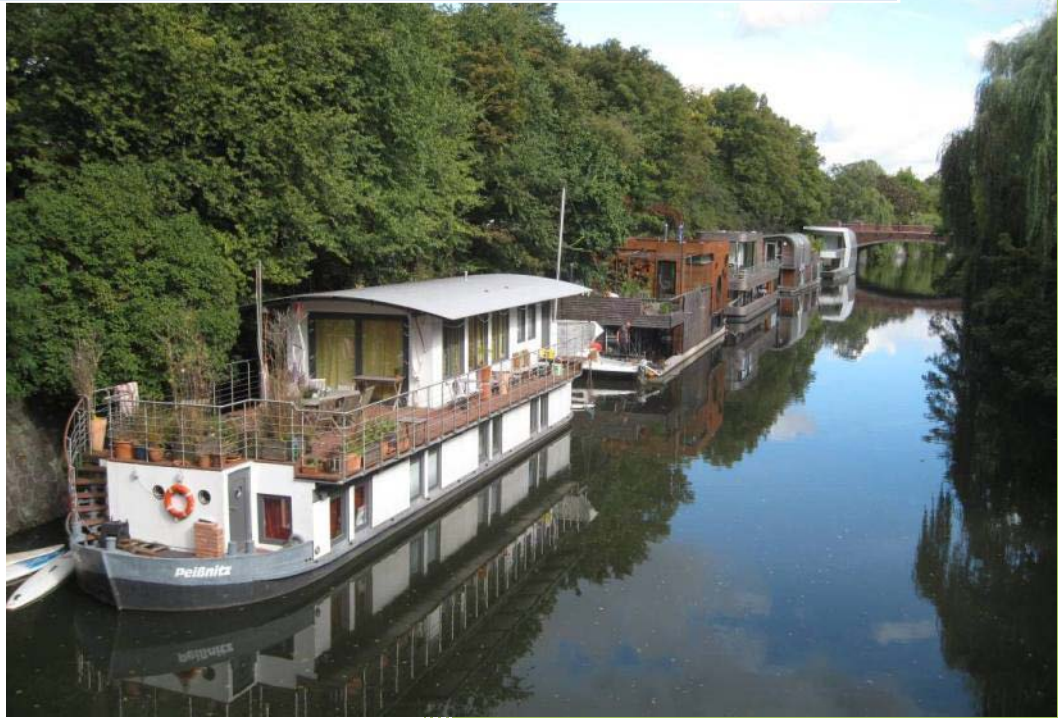

2013

Selvitys Helsingin asuntolaivapaikoista

Helsingin kaupunki

Talous- ja suunnittelukeskus

Kehittämisosasto

13.5.2013

Selvitys Helsingin asuntolaivapaikoista

13.5.2013

Talous- ja suunnittelukeskus Kehittämisosasto

Talous- ja suunnittelukeskus Kehittämisosasto

Asuntolaivaselvitys perustuu Helsingin kaupunginhallituksen antamaan

tehtävään selvittää asuntolaivojen

sijoittumista Helsingin rannoille.

Selvityksessä on etsitty Kipparlahden

laivalaiturin muuttamista

asuntolaivakäyttöön sekä etsitty muita mahdollisia asuntolaivapaikkoja.

Asuntolaivapaikkoja on esitetty n. 10 eri paikkaan. Ehdotetut paikat tarvitsevat

jatkoselvityksiä ja keskusteluja eri virastojen välillä sekä

asemakaavamuutoksia

Helsingin kaupunki

13.5.2013

Asuntolaivat

Selvitys Helsingin mahdollisista asuntolaivojen sijoituspaikoista.

Sisällys.

1. Lähtökohta
2. Asuntolaivojen edellytykset
  - 2.1 Paikkojen vaatimukset
  - 2.2 Ympäristöasiat
  - 2.3 Lupapäätökset
  - 2.4 Käsitteet asuntolaivat/kelluvat asunnot
  - 2.5 Ruotsin kokemukset
3. Mahdollisia paikkoja asuntolaivoille ja korvaavia paikkoja laivoille
  - 3.1 Kipparlahti
  - 3.2 Siltavuorenranta
  - 3.3 Tervasaarenkannas
  - 3.4 Rajasaari
  - 3.5 Taivallahti
  - 3.6 Suomenlinna
  - 3.7 Jätkäsaari, Saukonpaadenranta
  - 3.8 Herttoniemi
  - 3.9 Suvilahti
  - 3.10 Salmisaarenranta
  - 3.11 Puotilan venesatama
  - 3.12 Kruunuvuorenranta
  - 3.13 Karhusaari
  - 3.14 Naapurikunnat
4. Referenssikohteita
  - 4.1 Pampas Marina
  - 4.2 Tukholman asuntolaivat
  - 4.3 Tukholman perinnelaivat
  - 4.4 Saksa
  - 4.5 Amsterdam, USA
  - 4.6 Lontoo

1. Lähtökohta

Kaupunginhallitus kokouksessaan 28.2.2011 palauttaessaan Kaisaniemen rannan asemakaavan uudelleen valmisteltavaksi, kehotti tutkimaan asuntolaivojen sijoittumispaikkoja Helsingissä. Asiaan liittyy myös kaupunginhallitukselle osoitettu ponsi.

Kaupunkisuunnitteluvirastossa laadittiin 2005 selvitys: Asuntolaiva-asuminen Helsingissä, Anu Mansikka. Selvitys on edelleen pääosiltaan ajankohtainen. Nyt tätä selvitystä on osittain tarkennettu tämän selvityksen muodossa.

2. Asuntolaivojen edellytykset

2.1 Paikkojen vaatimukset

Asuntolaivat tarvitsevat laituripaikan, joka on suojaisa kovilta tuuilta ja korkealta aallokolta. Lisäksi laiturin lähistöllä tulisi olla mahdollisuus pysäköintiin, mitoitus 1-1,5 paikkaa /alus.

2.2 Ympäristöasiat

Asuntolaivapaikat on varustettava sähkö-, vesi- ja viemäriiitännällä. Sähköliitântä on laiturille sijoitettavissa 380/220V, 16/32 A lukittavissa ja mittarilla varustetuissa sähköpisteissä. Vesiliitântä voi olla laituralueella oleva lämmöneristetty vesiposti. Asuntolaivoissa on omat vesitankit. Jätevettä varten on asuntolaivoissa on oltava sisäiset septitankit sekä wc –vesiä ja harmaita vesiä varten. Jätevedet pumpataan kaupungin viemäriverkkoon laiturille asennettavien lämpöeristettyjen tyhjennyspisteiden kautta. Laituralueella tulee olla yleisvalaistus. Jätehuolto on järjestettävä laiturin läheisyyteen sijoitettuun jätesäiliöön. Asuntolaiva-alueen on oltava melutasoltaan asumiseen soveltuva alue, max 55 dB melutaso.

2.3 Lupapäätökset

Asuntolaiva-asuminen uusi asia Suomessa, selvää lainsäädäntöä ja hallintomallia ei ole. Asuntolaiva-asuminen on pysyvää ympärivuotista asumista ja tarvitsee alueelle asemakaavan, jossa asuntolaivoille mahdollisia lisämääräyksiä. Tässä yhteydessä täytyy kuulla normaaliin tapaan naapureita ja alueen on myös melutasoltaan vastattava asuinalueen vaatimuksia. Aikataulusyistä asuntolaivapaikoille voi olla perusteltua hakea poikkeamispäätöstä. Koska kysymyksessä on ranta-alueet, tarvitaan mahdollisesti suunnittelutarveratkaisu ja Elyn poikkeamispäätös.

Kaupunki voi vaatia, kuten Kipparlahden asemakaavassa on tehty, että asuntolaivat ovat alusrekisterissä tai huvivenerekisterissä, joista seuraa vaatimukset alusten merikelpoisuudesta ja katsastusvaatimukset.

Tulkinta että tarvitaanko asuntolaivoille Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen lupa, toimenpidelupa tai rakennuslupa on tehtävä rakennusvalvontavirastossa.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 62§ :n mukaan toimenpidelupaa ei tarvita, jos toimenpide perustuu oikeusvaikutteiseen kaavaan. Oikeuskäytännössä on kuitenkin KHO:n ratkaisuja, jotka edellyttävät rakennuslupaa. Kipparlahden asemakaavan mukaan rakennusvalvontaviranomainen voi arvioida ja hyväksyttää asuntolaivan ulkonäön soveltuvuuden alueelle.

Pelastuslaitos on ottanut varsin tiukan tulkinnan asuntolaivojen poistumisteistä vaatimalla asemakaavan valmistelun yhteydessä aluksen ympärikulkemisvaatimuksen lisäksi myös toista poistumistietä sivuponttoonin kautta. Kipparlahden asemakaavassa osittain tästä syystä päädyttiin laivojen sivukiinnitykseen, mikä vähentää laivojen lukumäärää. Kipparlahden asemakaavan mukaan asuinlaivojen poistumistiet on hyväksyttävä pelastusviranomaisella.

Asuntolaivoissa asuvat voivat ilmeisesti olla henkikirjoitettuna asuntolaivaosoitteeseen. Periaate, miten pankit hyväksyvät asuntolaivat lainojen vakuudeksi, on ilmeisesti auki. Samoin vakuutusyhtiöiden kanta, ovatko asuntolaivat kotivakuutuksen vai vene/laivavakuutusten piirissä on epäselvää.

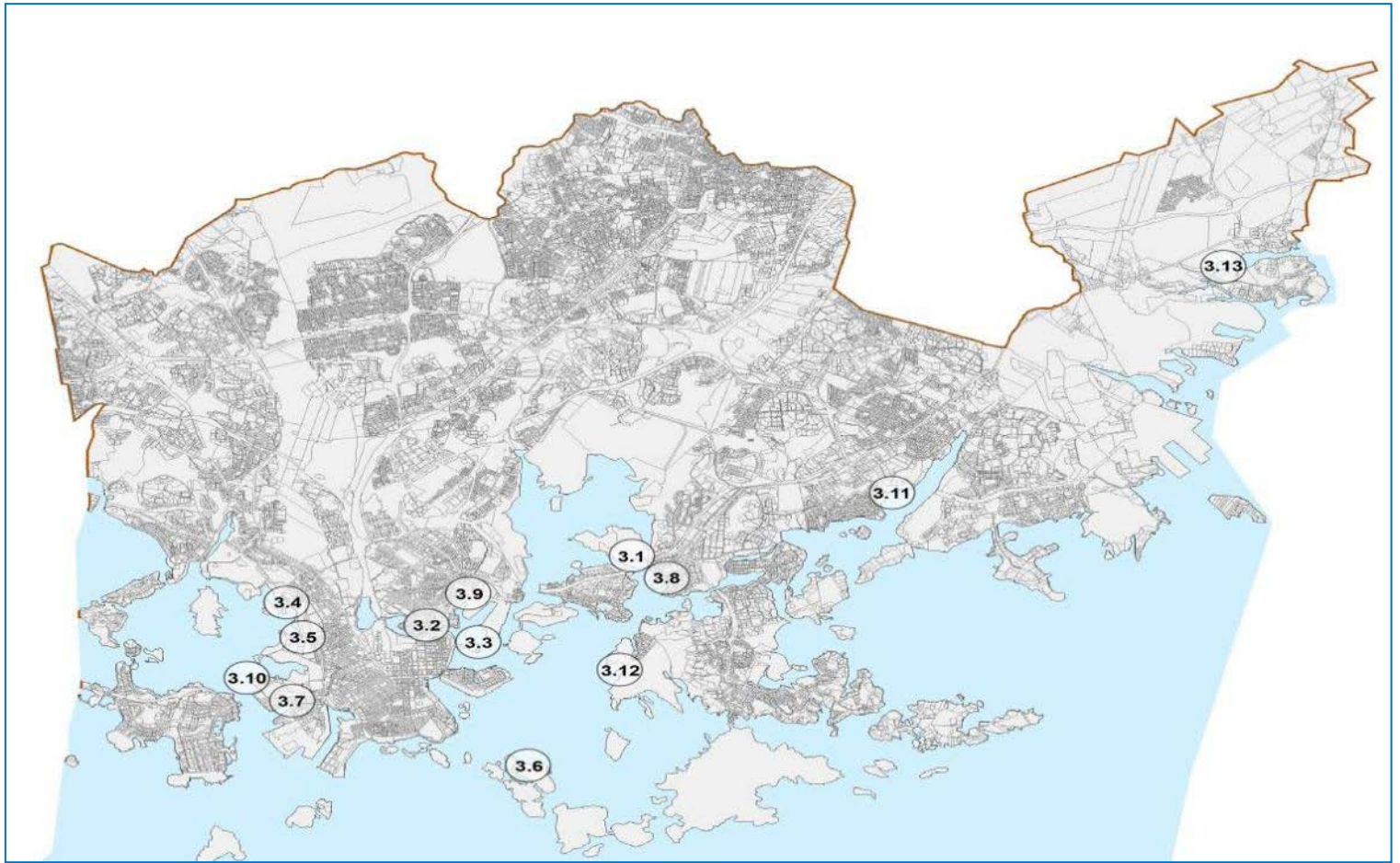
2.4 Käsitteet kelluvat talot ja asuntolaivat

Asuntolaivoilla tarkoitetaan laivoja jotka on muutettu tai rakennettu alunperinkin asuntokäyttöön. Asuntolaivat ovat liikuteltavissa omin moottorein ja hinattavissa (Tukholmassa riittää hinaaminen).

Kelluvat asunnot ovat pientalomaisia rakennuksia, jotka on rakennettu kelluvien rakenteiden päälle ja joita ei ole tarkoitus liikutella. Kelluvia taloja on Helsingissä asemakaavoitettu Kipparlahteen ja Verkkosaareen. Kipparlahden kelluvien talojen rakentaminen edellyttää kuitenkin ensin melumuurin rakentamista Itäväylän varteen sekä ranta-alueen rakentamista. Verkkosaareen rantamuri täytyy toteuttaa ennen kelluvien talojen rakentamista.

2.5 Ruotsin kokemukset

Ruotsissa asuntolaivatoiminta on myös ajankohtainen. Olosuhteet ilmaston ja lainsäädännön suhteen ovat samantyyppiset. Siellä on muutaman vuoden kokemuksia asioiden tulkinnoista ja menettelytavoista, koskien sekä asuntolaivoja että kelluvien asuntoja. Tukholmassa kaupunki antoi Tukholman Satamalle tehtäväksi järjestää asuntolaivoille paikat Söder Mälarstrandiin, jossa on 25 asuntolaivaa. Laivat ovat muutettu asuntolaivakäyttöön, ne on katsastettuja ja vakuutettuja. Rakennuslupaa ei vaadita. Jokaisella asuntolaivalla on oma pelastussuunnitelma, etäisyysvaatimuksia tai toista ulostietä ei vaadita. Kelluvat asunnot taas ovat taas verrattavissa monilta osin normaaleihin pientaloihin rakennuslupien ja verotuksen suhteen.

3. Mahdollisia paikkoja asuntolaivoille ja korvaavia paikkoja laivoille

- 3.1 Kipparlahti
- 3.2 Siltavuorenranta
- 3.3 Tervasaarenkannas
- 3.4 Rajasaari
- 3.5 Taivallahti
- 3.6 Suomenlinna
- 3.7 Jätkäsaari, Saukonpaadenranta
- 3.8 Herttoniemi
- 3.9 Suvilahti
- 3.10 Salmisaarenranta
- 3.11 Puotilan venesatama
- 3.12 Kruunuvuorenranta
- 3.13 Karhusaari

3.1 Kipparlahti

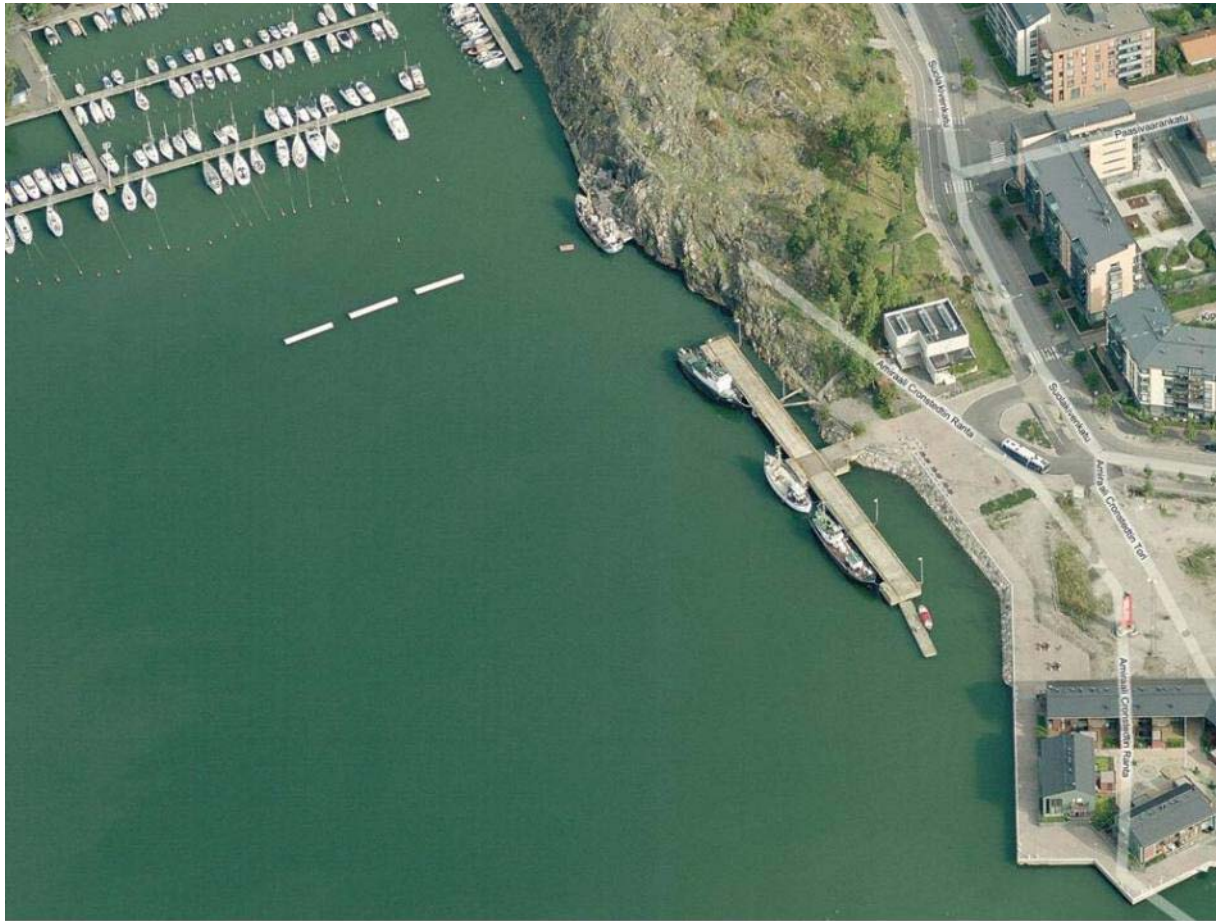
Kipparlahden asemakaava muutos (42. kaupunginosa Kulosaari, 43. kaupunginosa Herttoniemi) hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 29.8.2012 ja tullut voimaan 12.10.2012. Asemakaavan muutos mahdollistaa alueelle kelluvia asuntoja, nykyisen venesataman muutokset ja asuntolaivapaikkoja. Asuntolaivat on esitetty sijoitettavaksi olemassa olevaan laivalaituriin Amiraali Cronstedtin torin viereen. Asuntolaivapaikkoja on 5-6 paikkaa, max 20 m pitkiä asuntolaivoja. Laivalaituri on rakennettu Öljynpuristamo Oy:n käyttöön, tietojen mukaan 1960 luvun alussa. Laiturin on ilmeisesti suhteellisen hyvässä kunnossa rakenteiltaan, osa laiturivarustuksesta on rappeutunut, kuten yleisvalaistus ja laiturien puureunat. Laituri on siirtynyt Helsingin kaupungille ja Helsingin Satamalle ja on ollut viime vuosina liikuntaviraston hallinnassa. Liikuntavirasto on vuokrannut laituripaikkoja laivoille ja laiturin sisäpuolisen reunan edelleen Waltic Oy:lle. Laivojen vuokrasopimuksissa on 3 kk irtisanomisaika. Walticin vuokrasopimus on pitempi, mutta heillä laiturille ei ole ollut viime vuosina käyttöä ja ovat valmiita vuokrasopimuksen purkamaan.

Asemakaavan muutos mahdollistaa myös Amiraali Cronstedtin torin vieressä olevan alun perin AGA Oy:n omistaman rakennuksen korvaamisen tai laajentamisen. Rakennus on Walticin omistuksessa ja edelleen vuokrattuna. Tontti on Helsingin kaupungin omistama. Rakennus on asuin-, liike- tai julkisten rakennusten alueella, mahdollistaa 2-3 kerroksisen rakennuksen, jossa toritasoon voi sijoittaa liike- ja /tai ravintolatiloja. Rannan puolella voi olla kahvilaan/ravintolaan liittyvä terassi.

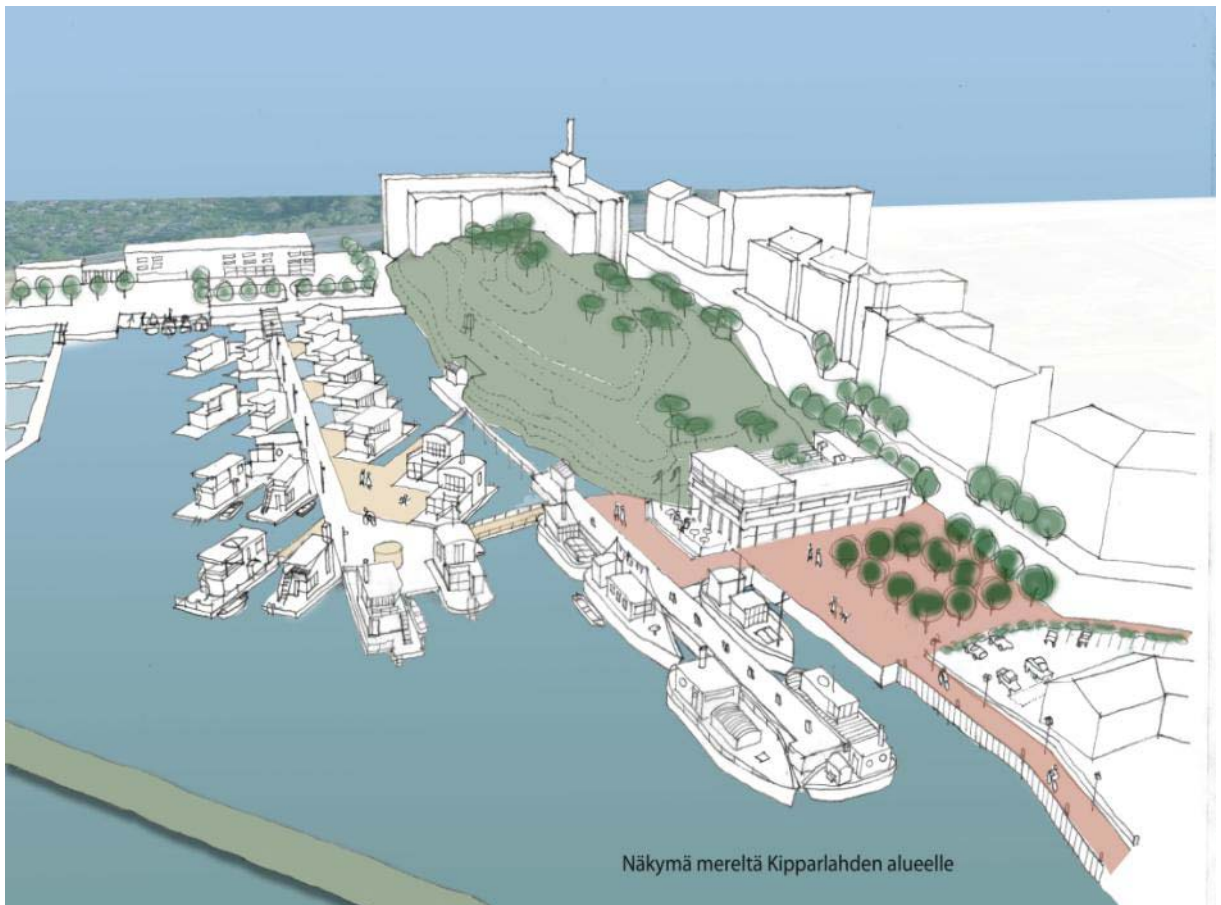
Nykyisin Amiraali Cronstedtin torille on rakennettu bussin kääntöympyrä ja bussin päätepysäkki. Tällä hetkellä bussiliikenne ei toria tarvitse. Tori on kunnostettu bussiliikennettä varten ja hyvässä kunnossa. Kaupungin rakennusviraston mukaan torin kehittäminen edelleen riippuu Walticin rakennuksen kehittämisäikataulusta. Walticin mukaan heillä on tontinvaraussopimus ja uudisrakennuksen toteuttaminen on mahdollista jonkun vuoden aikataululla, riippuen koko alueen rakentamisäikataulusta.

Kevään 2013 aikana laivalaiturin kunnosta tehtiin konsulttityönä pintapuolinen arvio ja alustava suunnitelma laiturin varustuksesta asuntolaivojen sijoittamista varten. Konsulttityön tekijänä oli FCG, mukana on myös liikuntaviraston asiantuntija-apua. Suunnitelmien ja niiden vaihtoehtojen jälkeen tehdään päätös toteutustasosta. Tarkoitus on, että laivalaituri kunnostetaan mahdollisimman kohtuullisilla kustannuksilla. Asuntolaivurit ry, jossa on 26 asuntolaivaa jäsenenä on ehdottanut, että osan laiturin varustuksesta voisi olla vuokralaisten itse tekemiä. Pysäköintipaikat voidaan merkitä liikennemerkillä nykyiseen, käyttämättömään liikenneympyrään.

Kiinteistövirasto haluaa myydä laiturin julkisella hakumenettelyllä valitulle asuntolaivayhdistykselle ja vuokrata laituria ympäröivä vesialueen samalla yhdistykselle pitkällä vuokrasopimuksella. Kiinteistövirasto katsoo, että se haluaisi toimia kuten muissakin asuntotonttien jaossa, hakea ensin tontin varaamista ja tehdä sopimus yhden tahon, asuntolaivojen omistajien perustama yhteisön kanssa. Ja tämä yhteisö vastaisi laiturin kunnostamisesta asuntolaivakäyttöön. Vuokra-aika voisi olla pitkä, esim 20 vuotta. Pitkä vuokra-aika on perusteltua yhdistyksen sitoutumisella laiturin varustuksen rakentamiseen.

Kipparilahden laivalaituri

Näkymä mereltä Kipparilahden alueelle

Kipparilahden asemakaavan illustraatiokuva

3.2 Siltavuorenranta

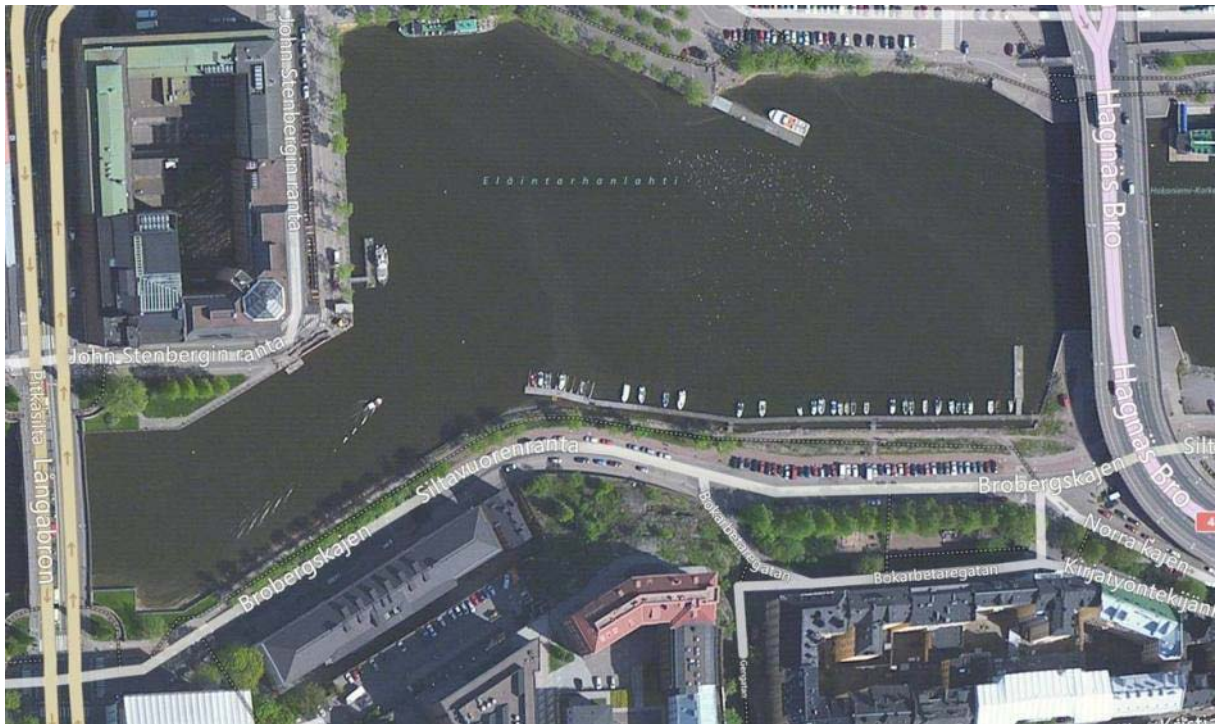
Nykyisellään Siltavuoren rannalla Kruununvuoren puolella on liikuntaviraston venelaitureita. Nämä laiturit voidaan ryhmitellä uudelleen, niin että nykyisten venepaikkojen määrä pysyy samana tai hiukan kasvaa. Asuntolaivoille rakennettaisiin rannasta irti kelluvat/paalu laiturit. Paikkoja asuntolaivoille voisi saada 20-30 paikkaa.

Edut:

- kaupunkikuvaan sopiva, täydentäen sitä
- suojaisa paikka
- nykyiset venepaikat säilyvät uudelleen järjestettynä
- Yliopiston ja makasiinirakennuksen edessä, ei ehkä asukasvastustusta
- pysäköinti järjestettävissä hyödyntäen nykypaikkoja
- tarvittava kunnallistekniikka lähellä

Haasteet:

- Mahdollinen Pisara-radon työmaa suuaukko paikasta hiukan itään,
- Kaukolämpöputki asennettu salmen pohjaan, pystytään ottamaan huomioon
- Hakaniemen sillan alikulku rajoittaa laivojen korkeutta, 7,0 m., kuitenkin riittävä useimmille asuntolaivoille

Siltavuorenranta, nykytilanne

3.3 Tervasaarenkannas

Alueella nykyisellään liikuntaviraston kelluvia pienvenelaitureita. Viisiosainen laituri, itäisin kannaksen pohjoispuolella, siirrettäisiin osissa olemassa olevien laitureiden jatkeeksi niin, että nykyinen venepaikkamäärä säilyy entisellään. Tilalle rakennettaisiin järeä kelluva laituri asuntolaivoille, osittain kylkikiinnitys, n 26 paikkaa.

Edut:

- kaupunkikuvaan sopiva
- suojaisa paikka
- nykyiset venepaikat säilyvät uudelleen järjestettynä
- pysäköinti järjestettävissä kannakselle
- ei asukasvastustusta odotettavissa
- tarvittava kunnallistekniikka lähellä

Haasteet:

- mahdollinen siltayhteys Kruununvuoresta Kalasatamaan muuttaa laitureiden sijoittelua sillan penkereen viereen, mutta on järjestettävissä muun sataman siirron yhteydessä

Tervasaarenkannas, nykytilanne

3.4 Rajasaari

Rajasaaren koillisrannalle rakennettaisiin kelluva rannan suuntainen järeä laituri asuntolaivoille. Alue rajoittuu koirapuistoon. Asuntolaivapaikat voisivat olla hiukan vinossa varmistaen viereisen sillan ali kulkevan pienveneliikenteen. Asuntolaivapaikkoja 15- 22 paikkaa. Nykyistä koirapuiston pysäköintialuetta laajennettaisiin.

Edut:

- suojaisa paikka
- pysäköinti järjestettävissä
- kunnallistekniikka lähellä
- ei ristiriidassa koirapuiston käytön kanssa

Haasteet:

- Lauttasaaren siltojen takia vain matalille aluksille sopiva
- vastapuolella Kesäranta

Rajasaari, nykytilanne

3.5 Taivallahti

Taivallahden koillisrannalle rakennettaisiin liikuntaviraston kiinteän laituriin liittyen kelluva rannan suuntainen järeä laituri asuntolaivoille. Pysäköinti voidaan järjestää viereen. Asuntolaivapaikkoja voisi olla 10-15 paikkaa. Liikuntaviraston kiinteän laiturin toinen puoli jäisi edelleen Mustasaaren yhteysaluksen käyttöön.

Edut:

- suojaisa paikka
- voisi olla kaupunkikuvaa täydentävä paikka
- pysäköinti järjestettävissä
- kunnallistekniikka lähellä

Haasteet:

- Taivallahden rakentaminen vielä toteutumatta, yhteensovitettavuus ratkaistavissa
- Lauttasaaren siltojen takia vain matalille aluksille sopiva, Lapinlahdensilta vapaa alikulkukorkeus 8,0 m, Lauttasaaren silta 5,2 m (avattavissa vain todellisen tarpeen mukaan)

Taivallahti, nykytilanne

3.6 Suomenlinna

Suomenlinnan käyttösuunnitelmassa 1974 esitettiin lukuisia asuntolaivaryhmiä saaren eri puolille. Tästä käyttösuunnitelmasta on luovuttu. Suomenlinna merellisenä yhteisönä kuitenkin soveltuu hyvin myös asuntolaivojen paikaksi.

Länsi-Mustan koilliselle rannalle ollaan laatimassa asemakaavaa. Tälle rannalle voisi sijoittaa kelluvan laiturin asuntolaivoille, ehkä 8-10 paikkaa.

Suomen linnan itäiseen venesatamaan voisi sijoittaa aallonmurtajan pohjukkaan 8-10 asuntolaivaa. Tämä osa satamaa on matalaa, mutta louhittavissa tarvittavaan syvyyteen, esim. – 3,0 m. Kustannukset kuitenkin suhteutettuna keskeisen paikan asuntolaivasijainnille kohtuulliset.

Edut:

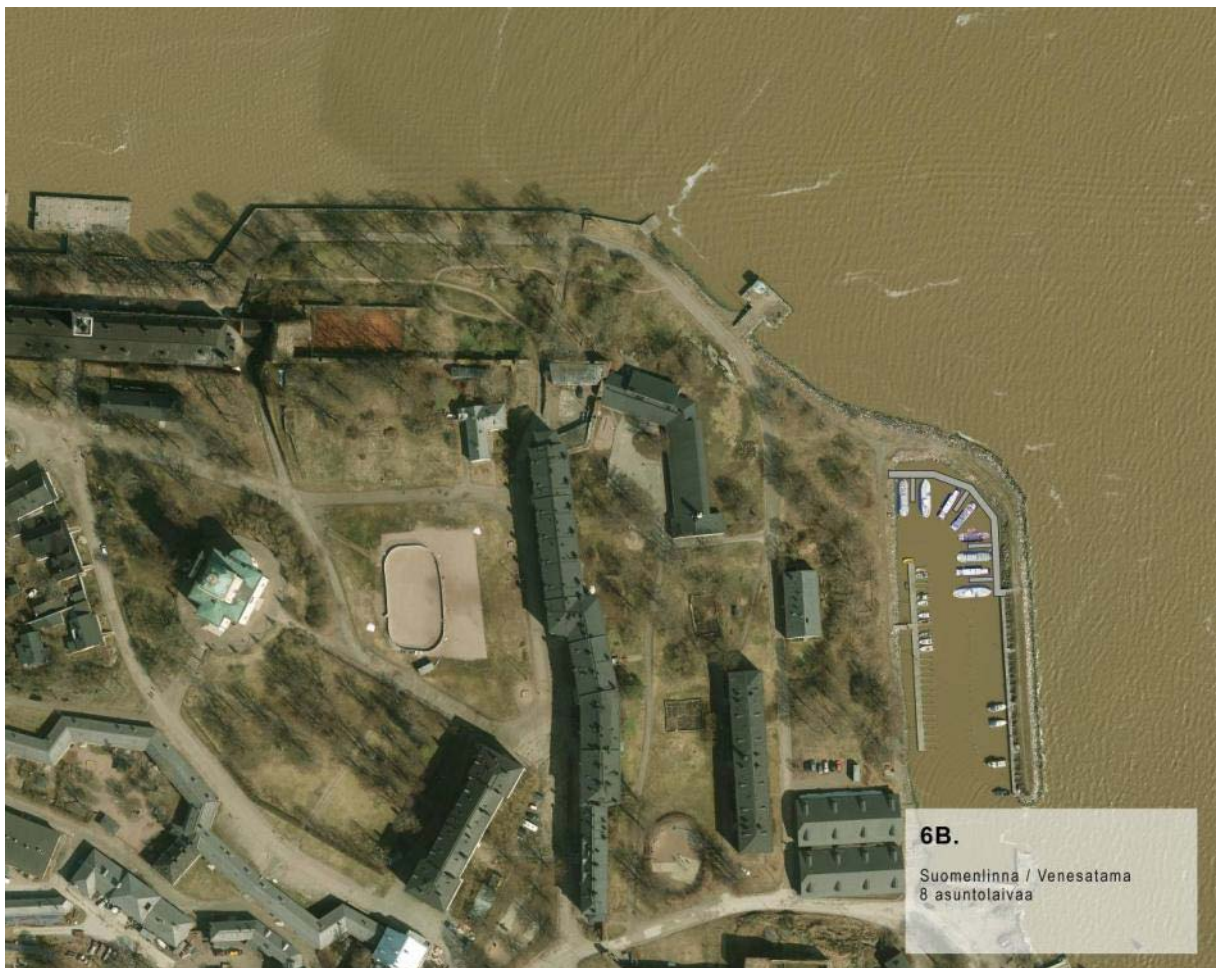
- molemmat kohtuullisen suojaisia paikkoja
- oikeanlaiset asuntolaivat vahvistavat merellistä identiteettiä
- täydentää Suomenlinnan elämää
- kunnallistekniikka järjestettävissä

Haasteet:

- itäisessä satamassa louhintatöitä, jotka kuitenkin kohtuullisia

Suomenlinna, nykytilanne

3.7 Jätkäsaari

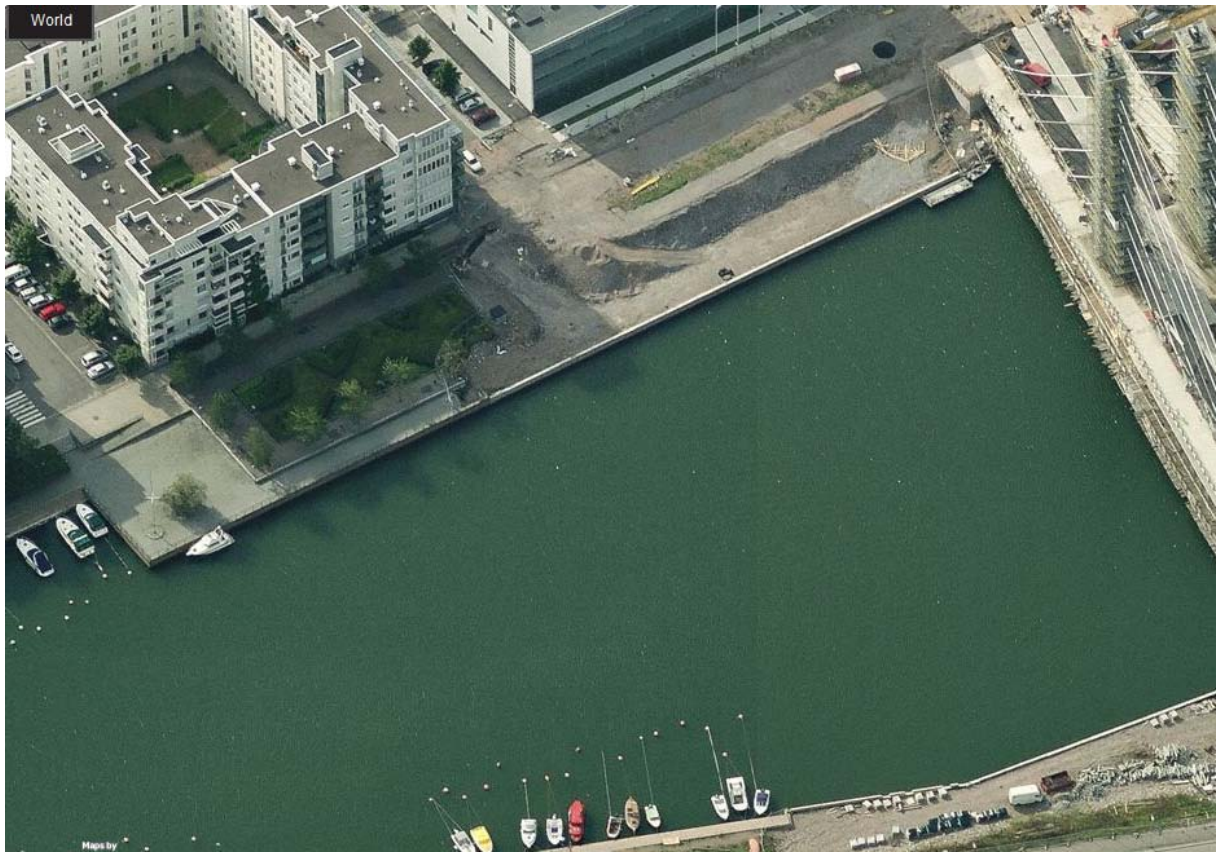
Crusellin sillan Jätkäsaaren puoleiselle rannalle, Saukonpaadenrantaan, rakennettaisiin valmiiseen rantalaituriin kylkikiinnityksellä 6-7 asuntolaivapaikkaa.

Edut:

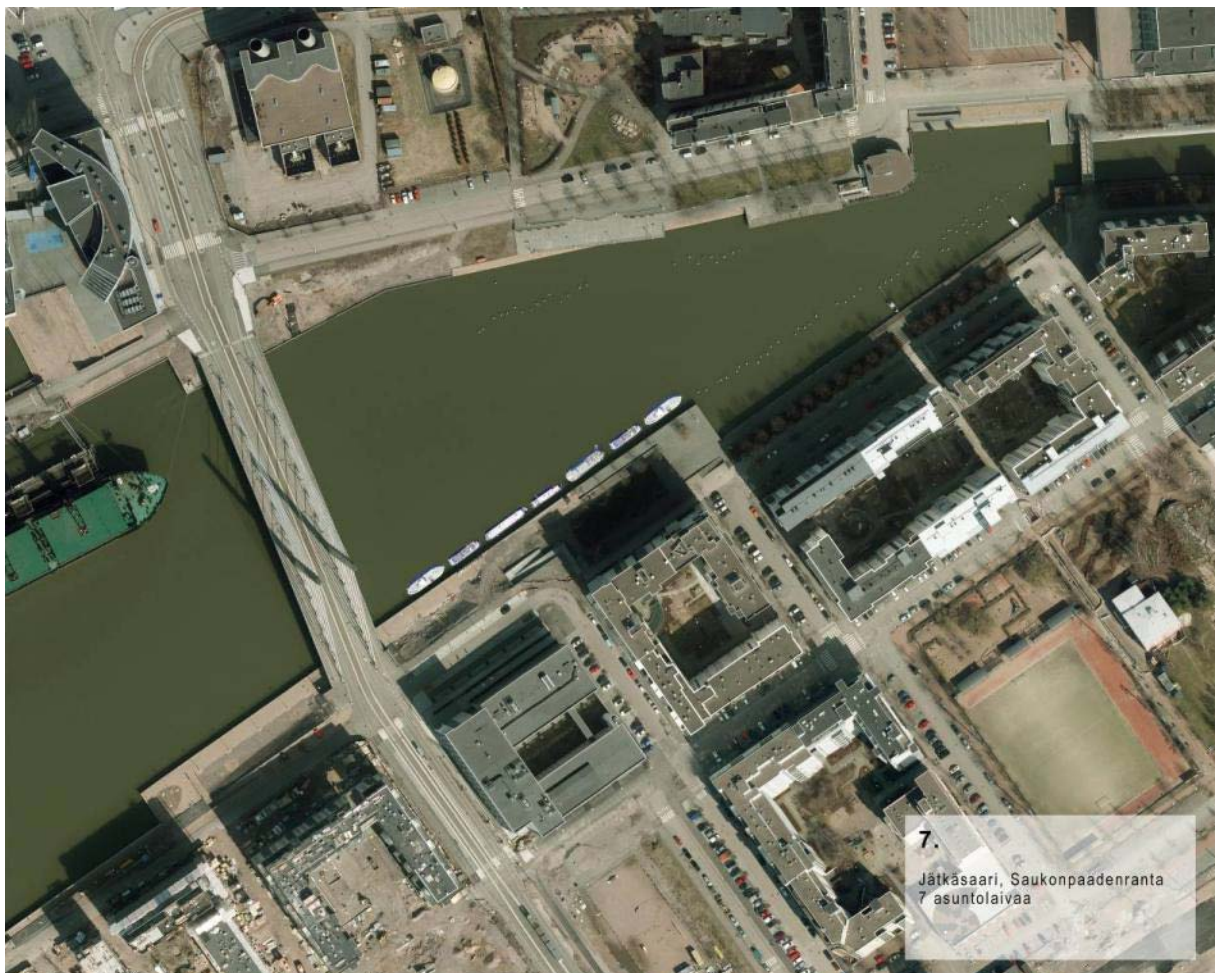
- kohtuullisen suojaisa paikka
- kaupunkikuvaa elävöittävä
- pysäköinti järjestettävissä viereen
- kunnallistekniikka lähellä

Haasteet:

- vain matalille laivoille, alikulku 5.4 m

Saukonpaadenranta, nykytilanne

3.8 Herttoniemi

Muutettaisiin Herttoniemen pienvenesataman olemassa olevia venepaikkoja asuntolaivakäyttöön. Reginan kujan varrella olevaan laituriin saataisiin 5-7 asuntolaivapaikkaa. Sataman aallonmurtajan taakse voitaisi sijoittaa n. 25 asuntolaivaa. Vastaavasti rakennettaisiin nykyisille laivoille korvaavia paikkoja Suvilahteen ja / tai Salmisaarenrantaa.

Edut:

- rakenteet pääosin olemassa
- kunnallistekniikka lähellä
- sopii kaupunkikuvaan
- pysäköinti järjestettävissä

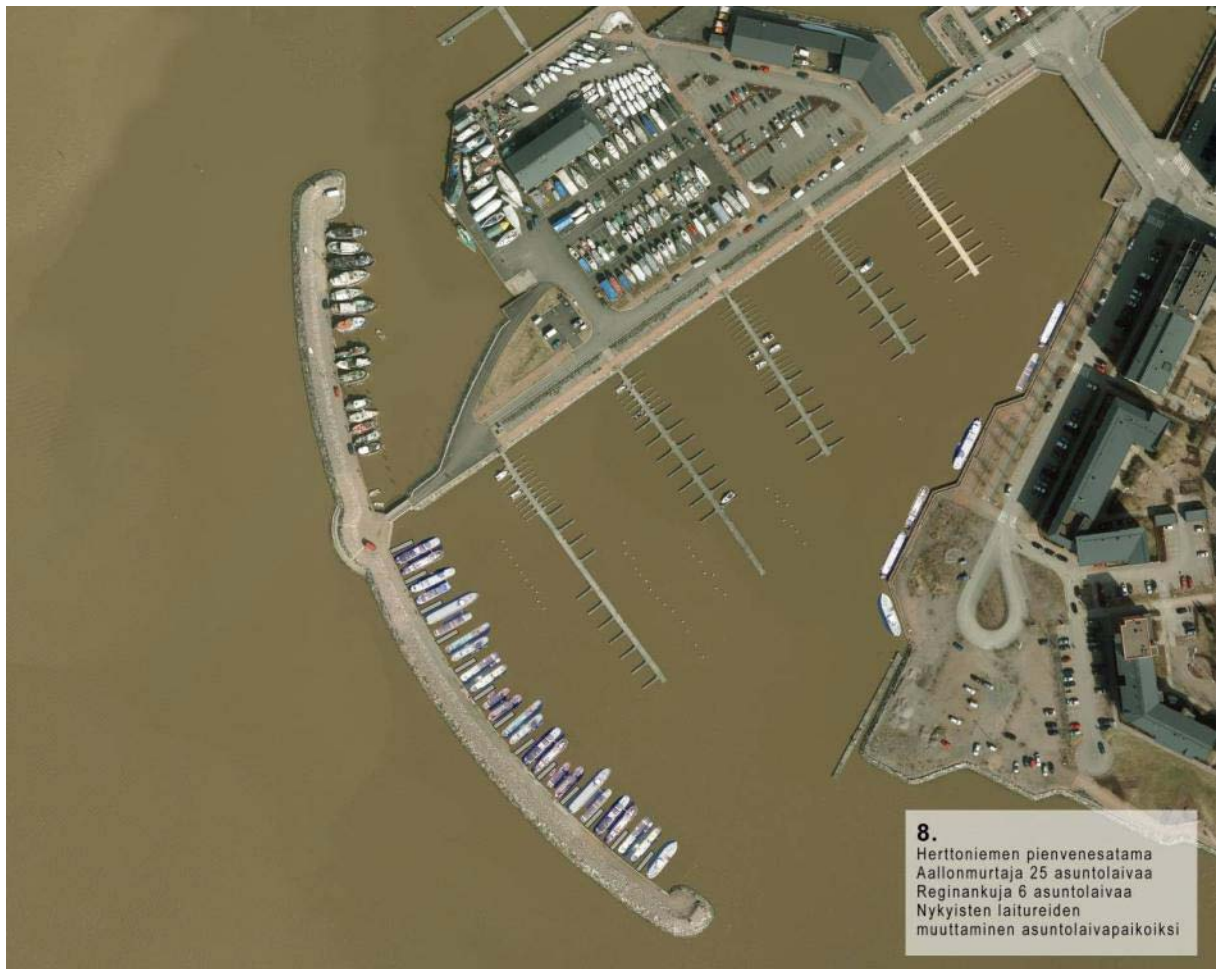
Haasteet:

- korvaavien paikkojen rakentaminen

Herttoniemen venesatama, nykytilanne

3.9 Suvilahti

Suvilahteen voitaisiin sijoittaa asuntolaivoille esitettyjen paikkojen korvaavia paikkoja isohkoille aluksille.

Edut:

- syväys riittää
- kaupunkikuvaa täydentävä merellinen aihe
- voi olla väliaikainen kunhan kaavoitus ja rakentaminen alueella edistyy
- katumelu ei esteenä laivojen sijoittamiselle
- ei välttämättä raskasta kunnallistekniikkaa

Haasteet:

- vaatii järeät laiturirakenteet, voivat olla kelluvia ja poissirrettäviä

Suvilahti, nykytilanne

3.10 Salmisaarenranta

Salmisaaren pohjoisrannalle, vallitsevilta tuuilta suojaan, sijoitetaan laivalaituri asuntolaivoja ja /tai muita laivoja varten.

Edut:

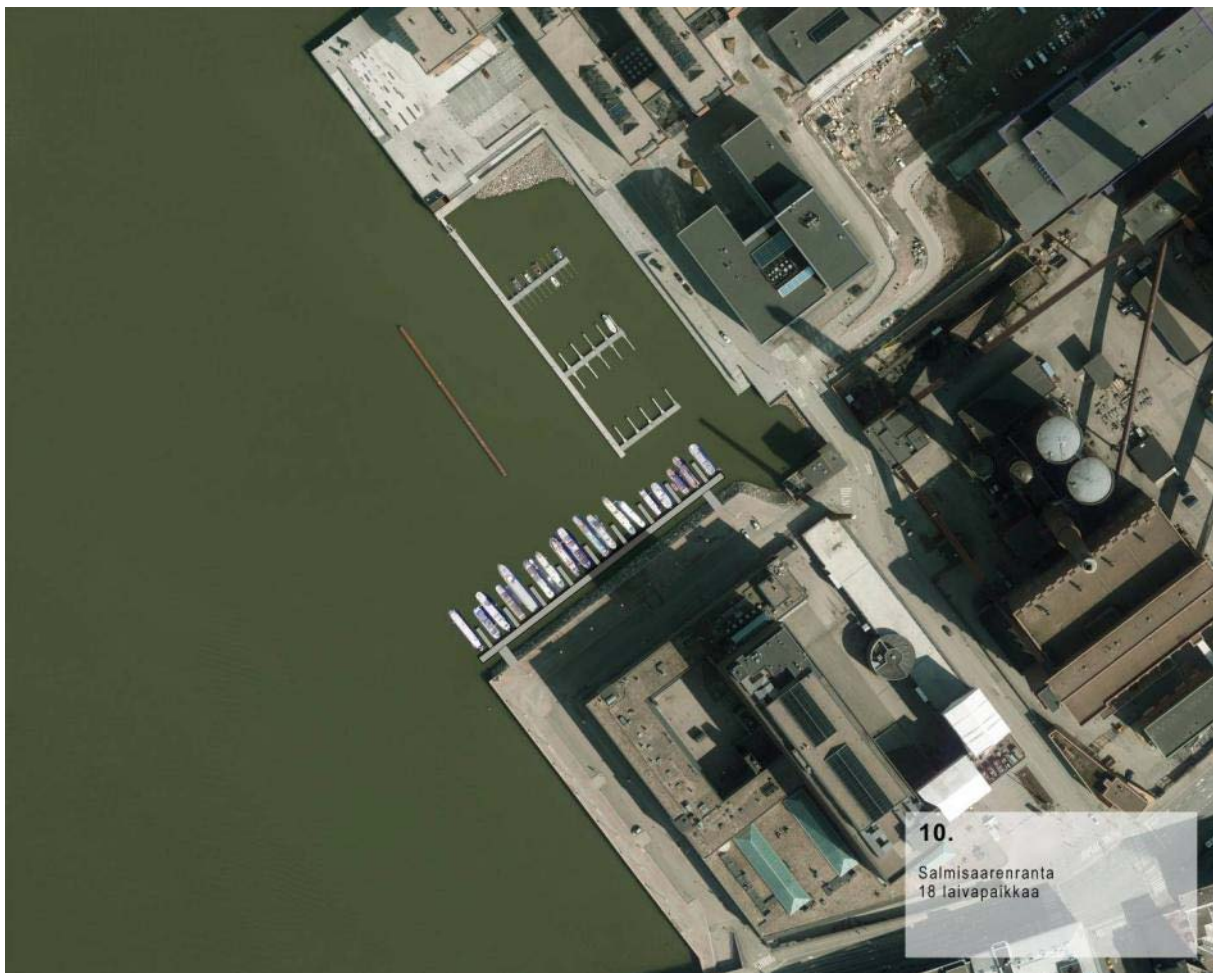
- kohtuullisen suojaisa paikka
- laiturirakenteet kelluvina, nykyinen ranta säilyy
- kaupunkikuvaa täydentävä merellinen elementti
- tuo myös iltaelämää alueelle
- kunnallistekniikka lähellä

Haasteet:

- asuntolaivoille mahdollisesti meluisa paikka

Salmisaari, nykytilanne

10.
Salmisaarenranta
18 laivapaikkaa

3.11 Puotilan venesatama

Puotilan venesatama-alueelle ollaan laatimassa uutta asemakaavaa. Asemakaavassa voitaisi osoittaa paikkoja asuntolaivoille.

Edut:

- uudessa paikassa voidaan luoda optimaaliset olosuhteet
- tukee kaupunkikuvallisesti merellistä rantamaisemaa

3.12 Kruunuvuoren ranta

Kruunuvuoren rantaan voidaan asemakaavoihin varata ja rakentaa laitureita, joihin kylkikiinnityksellä on mahdollista sijoittaa asuntolaivoja. On ollut esillä n. 300 m laituria, joka mahdollistaisi n 12-20 asuntolaivapaikkaa.

Edut:

- uudessa paikassa voidaan luoda optimaaliset olosuhteet
- tukee kaupunkikuvallisesti merellistä rantamaisemaa

3.13 Karhusaari, Talosaari

Karhusaareen voidaan rakentaa asuntolaivapaikkoja uuden sillan itäpuolelle mantereeseen puolelle. Myöskin voisi tulla kysymykseen nykyisen yksityisen Karhusaaren venesataman laajentaminen myös asuntolaivoille sopivaksi. Talosaaren koillisrannalle voi myös rakentaa asuntolaivoille paikkoja, kunhan alueen suunnittelu tarkentuu.

Edut:

- uusissa paikoissa voidaan rakentaa optimaaliset olosuhteet
- - tukee kaupunkikuvallisesti merellistä rantamaisemaa

3.14 Naapurikunnat

- Sipoolilla ei suunnitelmia asuntolaivoja varten
- Espoossa esillä lähinnä kelluvat talot Laajalahteen Otaniemen edustalle ja Suomenojalle, jossa myös asuntolaivat voisivat tulla kysymykseen.

4, Referrenssikohteita

4.1 Pampas Marina, Solna

Pampas Marina

- Yksityinen marina, Richard Bergström
- Kelluvia asuntoja, AquaVilla
- Asuntolaivoja /kelluvia yhteensä n 40 asuntoa
- Pienveneitä
- Ravintola
- Venemyyntiä /Korjaamo
- Kanootinvuokrausta
- 20 firmaa, lähes 100 henkeä töissä

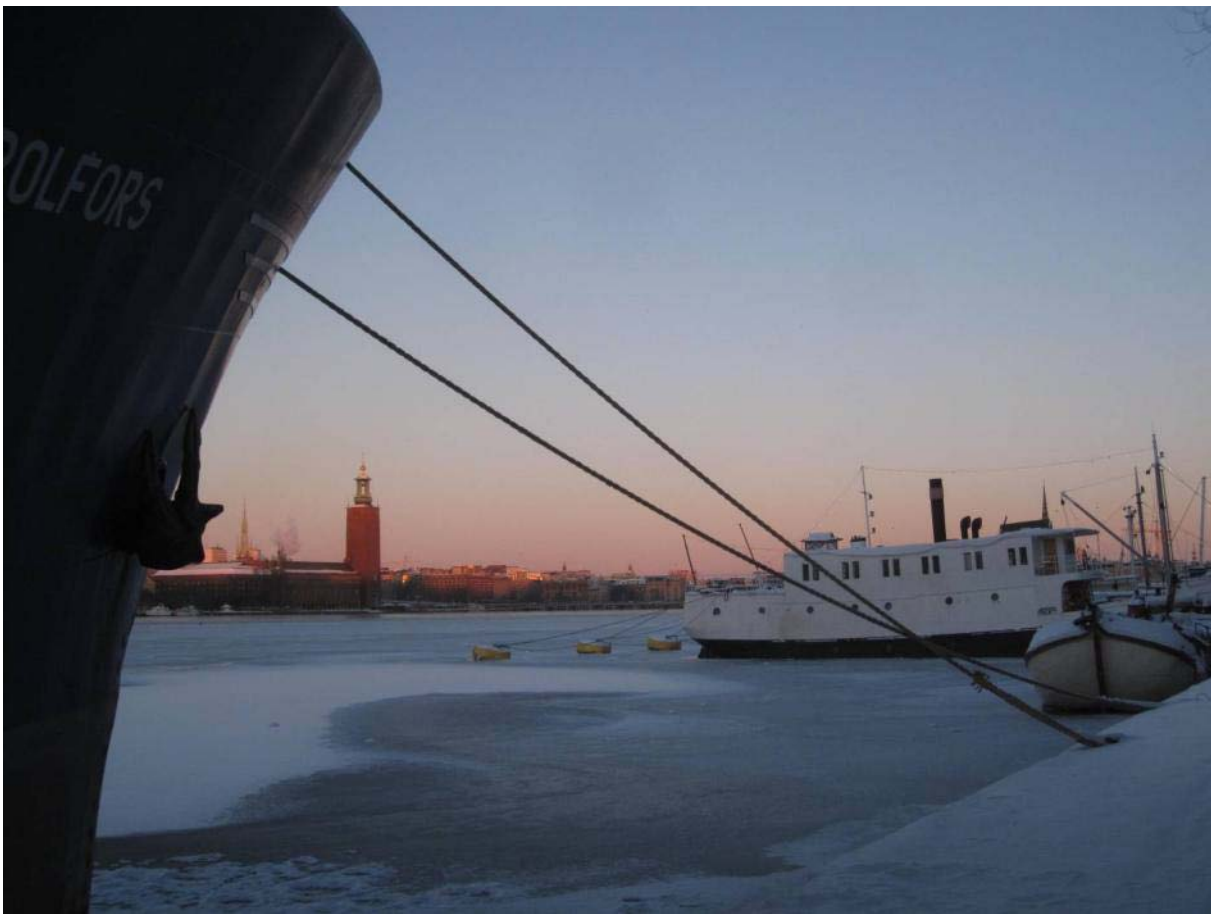
Käsitteitä kelluvat talot / asuntoveneet Ruotsissa

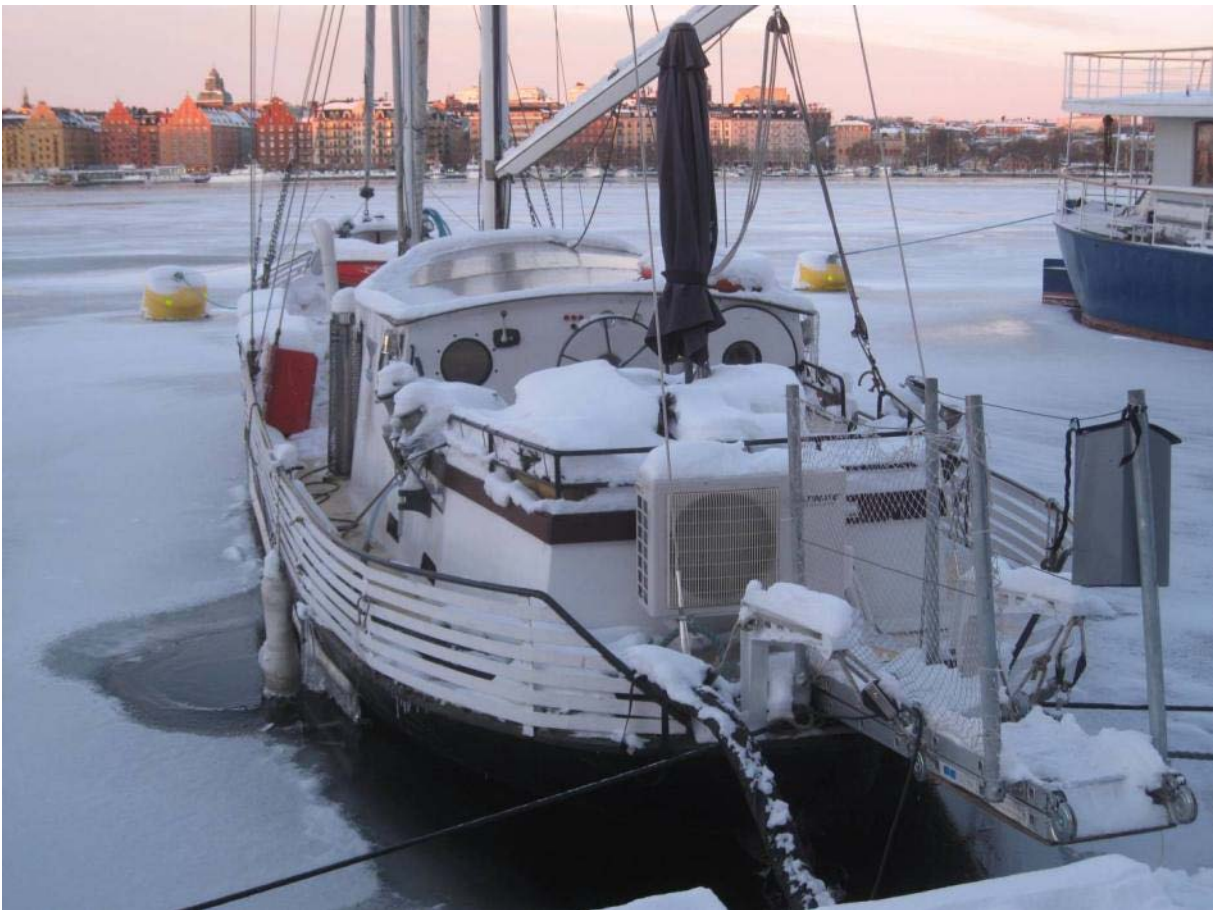
- Molemmat vaativat asemakaavan, kelluvat talot myös rakennusluvan
- Kelluva talo kelpaa pankkitakuudeksi, kotivakuutus
- Kelluva talo maksaa kiinteistöveron, kuten asunto, myös myyntivoitto kuten asunnon verotus
- 4 erilaista AquaVilla-tyyppiä, 35000SEK/m²
- Pampas Marinassa vuokra 4000 SEK+moms/kk

4.2 Tukholman asuntolaivat

Asuntolaivat Tukholmassa

- Kaupunki aloittanut 2008/2011 asuntolaiva ohjelman Bo på båten
- Stockholms hamnar hallinnoi
- Söder Mälarderstrand, 25 paikkaa
- Kiinteä sähkö-, vesi- ja viemäriyhteys
- Jäte, postilaatikko, autopaikat yleisiltä paikoilta

4.3 Tukholman perinnelaivat

Vanhojen ammattilaivojen yhdistys
Stockholms skeppsförening

- Vanhoja ammattilaivojen yhdistys /yrkesfartyg
- N. 100 jäsenvenettä Skeppsholmilla ja Mälarin rannoilla
- Kesäaikaan asuminen mahdollista, ei voi olla kirjoilla veneissä
- Tarkoitus myös ylläpitää vanhoja aluksia kunnossa ja osana vanhaa kaupunkikuvaa
- Vuokra hyvin nimellistä, n 60 € sis. vakuutus

4.4 Hampuri, Berliini

4.5 Amsterdam, USA

4.6 Lontoo

